

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 23. aprīlī

Senāts šādā sastāvā: senatori Irīna Jansone, Aija Branta, Jānis Rozenbergs,

iepagāzies ar apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Immas Jansones kasācijas sūdzībām par Rīgas apgabaltiesas 2025. gada 28. oktobra spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šī panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Apsūdzētais un viņa aizstāve kasācijas sūdzībās lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu pilnībā. Pamatojot savus lūgumus, /Persona A/ un aizstāve norāda, ka apelācijas instances tiesa nepamatoti konstatējusi apsūdzētā darbībās Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 77.² pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāvu, tādējādi pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 574. panta 1. un 2. punktā norādītos Krimināllikuma pārkāpumus.

Apelācijas instances tiesa nepamatoti konstatējusi noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi, jo publikācijas pārpublicēšana bez komentāra pati par sevi neliecina par atbalsta sniegšanu noziedzīga nodarījuma izdarīšanai, turklāt lietā nav pierādījumu par finansiāla atbalsta sniegšanu, jo nepastāvēja reāla iespēja veikt naudas pārskaitījumus uz attiecīgajiem kontiem, kā arī nav konstatētas kaitīgas sekas vai reāls apdraudējums.

Tāpat tiesa nepamatoti konstatējusi noziedzīgā nodarījuma subjektīvo pusi, proti, tiešu nodomu, jo: 1) apsūdzētais nav rīkojies ar domu atbalstīt konkrēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu; 2) /Persona A/ nav bijis pazīstams ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju un informēts par /Persona B/ nodomu; 3) nav pastāvējis vienošanās vai iepriekšējs solījums sniegt atbalstu /Persona B/; 4) nav konstatēts kopīgs nodoms ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju. Savukārt apsūdzētā /Persona A/ saistība ar tā dēvēto „Krievu pasauli” un viņa paustie uzskati paši par sevi neliecina par tiešu nodomu.

Apelācijas instances tiesa arī ir pārkāpusi apsūdzētā tiesības uz vārda brīvību, neņemot vērā, ka /Persona A/ rīcība izpaudusies kā politiska rakstura informācijas izplatīšana.

Tiesa kļūdaini atsaukusies uz Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālās asamblejas rezolūcijām un citiem politiska rakstura dokumentiem, jo tie nav uzskatāmi par normatīvajiem aktiem, ar kuriem var pamatot notiesājošu spriedumu, un līdz ar to spriedumus nav tiesiski pamatots.

Tāpat apelācijas instances tiesa pārkāpusi nevainīguma prezumpciju, jo nav nodrošinājusi objektīvu lietas izskatīšanu, ņemot vērā tolaik esošā ģenerālprokurora Jura Stukāna publiskos izteikumus, kas ietekmēja lietas izskatīšanu.

Turklāt tiesas piespriests sods ir nesamērīgs.

Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa šos argumentus ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi, kā arī norāda, ka apelācijas instances tiesas atsaukšanās uz starptautisko organizāciju dokumentiem konkrētajā gadījumā izmantota kā papildu argumentācija faktiskā un tiesiskā konteksta raksturošanai un pati par sevi neietekmē sprieduma tiesiskumu.

Tiesa apsūdzētā /Persona A/ darbībās konstatējusi visas Krimināllikuma 20. panta ceturtajā daļā un 77.² pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma sastāva nepieciešamās un obligātās pazīmes un secinājusi, ka apsūdzētā vainīgums minētajā noziedzīgajā nodarījumā pierādīts ārpus saprātīgām šaubām ar lietā esošajiem pierādījumiem.

Apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi apsūdzētā /Persona A/ liecības, Valsts drošības dienesta sniegto apsūdzētā raksturojošo informāciju, Valsts drošības dienesta 2022. gada 6. maija ziņojumā un tā pielikumos norādīto, apsūdzētā datora sistēmbloka apskates protokolā un pielikumos fiksēto, citos lietā esošajos pierādījumos fiksētās ziņas par faktiem, kā arī ņēmusi vērā vispārzināmu faktu par Krievijas Federācijas bruņoto spēku agresiju pret Ukrainu un apsūdzētā darbības šī konflikta kontekstā. Tiesa atzinusi, ka iepriekš minētie pierādījumi apstiprina, ka /Persona A/ 2022. gada 6. maijā ziņojumapmaiņas lietotnē „Telegram” savā kanālā pārpublicēja ziņu, kas ietver aicinājumu vākt finansējumu un mantu Krievijas Federācijas bruņoto spēku vajadzībām, kas īsteno bruņotu agresiju Ukrainā.

Izvērtējot noziedzīgā nodarījuma objektīvo pusi, apelācijas instances tiesa motivēti atzinusi, ka šāds aicinājums ir vērst uz Krievijas Federācijas bruņoto spēku kaujas spēju palielināšanu un rada apdraudējumu starptautiskajam mieram un drošībai, kā arī Latvijas Republikas un tās iedzīvotāju interesēm, tādējādi atbilst Krimināllikuma 77.² pantā paredzētā noziedzīgā nodarījuma pazīmēm.

Vienlaikus tiesa pamatoti norādījusi, ka noziedzīgā nodarījuma kvalifikācijai nav izšķirošas nozīmes tam, vai konkrētā persona, kuras atbalstam darbības vērstas, ir saukta pie kriminālatbildības. Tiesa konstatējusi, ka apsūdzētais, pārpublicējot minēto ziņu, ir nodrošinājis tās izplatīšanu plašākai auditorijai, tādējādi veicinājis aicinājumā ietvertā mērķa – finanšu līdzekļu un mantas piesaistes – sasniegšanu.

Tāpat tiesa pamatoti atzinusi, ka /Persona A/ rīkojies ar tiešu nodomu, jo ņēmusi vērā gan ziņas saturu, gan tās publicēšanas laiku un kontekstu. Līdz ar to secinājusi, ka apsūdzētais bija informēts par ģeopolitisko situāciju un apzinājās savas darbības kaitīgumu un iespējamās sekas.

Pretēji kasācijas sūdzībās norādītajam tas vien, ka apsūdzētais nav bijis personīgi pazīstams ar noziedzīgā nodarījuma izdarītāju, pats par sevi neizslēdz noziedzīga nodarījuma atbalstīšanu, jo tā var izpausties arī bez iepriekšējas vienošanās, veicot darbības, kas sekmē noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, un konkrētajā gadījumā /Persona A/, izmantojot digitālo platformu ar plašu auditoriju, ir veicinājis sākotnēji publicētās informācijas izplatību un līdz ar to arī iespēju piesaistīt finansējumu Krievijas Federācijas bruņotajiem spēkiem. Ņemot vērā minēto, apelācijas instances tiesa pamatoti secinājusi, ka apsūdzētais ar savām darbībām ir sniedzis atbalstu citas personas izdarītam noziedzīgam nodarījumam.

Tiesa nav atzinusi par ticamām apsūdzētā liecības par to, ka viņš nav iepazinies ar pārpublicētās ziņas saturu, jo tās ir pretrunā ar lietā esošajiem pierādījumiem, tostarp Valsts drošības dienesta sniegto apsūdzētā personību raksturojošo informāciju, kas apliecina viņa informētību par Krievijas Federācijas bruņoto spēku iebrukumu Ukrainā. Tādējādi tiesa atzinusi, ka noziedzīgā nodarījuma subjektīvā puse apsūdzētā darbībās ir pierādīta. Līdz

ar to nav konstatējams arī nevainīguma prezumpcijas pārkāpums, jo apsūdzētā vainīgums pamatots ar lietā pārbaudītajiem un izvērtētajiem pierādījumiem.

Pretēji kasācijas sūdzībās norādītajam apelācijas instances tiesa ir izvērtējusi argumentu par vārda brīvības ierobežojumu un atzinusi, ka konkrētajā gadījumā /Persona A/ darbības nav uzskatāmas par Latvijas Republikas Satversmes 100. pantā aizsargājamu viedokļa paušanu, bet gan par prettiesisku rīcību, kas vērsta uz finanšu līdzekļu un mantas vākšanu bruņotā konfliktā iesaistītai pusei, kuras darbības ir vērstas pret citas valsts teritoriālo integritāti un politisko neatkarību.

Nosakot apsūdzētajam sodu, apelācijas instances tiesa ir ievērojusi Krimināllikuma 35. un 46. pantā noteikto soda mērķi un soda noteikšanas vispārīgos principus, izvērtējusi izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī apsūdzētā personību. Tiesa ņēmusi vērā, ka apsūdzētais ir izdarījis sevišķi smaga nozieguma atbalstīšanu, kas apdraud starptautisko mieru un drošību, un pamatoti atzinusi, ka brīvības atņemšanas sods nodrošinās soda mērķa sasniegšanu, tostarp atturēt apsūdzēto un citas personas no līdzīgu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas. Tādējādi apelācijas instances tiesa pamatoti atzinusi, ka apsūdzētajam noteiktais soda veids un mērs atbilst soda individualizācijas principam un ir taisnīgs.

Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2013. gada 3. jūlija lēmums lietā Nr. [SKK-333/2013](#), 15890002407, 2019. gada 27. decembra lēmuma lietā Nr. [SKK-433/2019](#), [ECLI:LV:AT:2019:1227.11089238414.8.L](#), 9. punkts, 2024. gada 7. jūnija lēmuma lietā Nr. [SKK-56/2024](#), [ECLI:LV:AT:2024:060711518003918.4.L](#), 8. punkts).*

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāves kasācijas sūdzībās norādītie argumenti pēc būtības ir pamatoti ar viņu atšķirīgo viedokli par lietā esošo pierādījumu ticamības un pietiekamības vērtējumu, savukārt lietā esošo pierādījumu izvērtēšanu atbilstoši likumam veic tiesa, kas iztiesā lietu pēc būtības. Apsūdzētā un aizstāves kasācijas sūdzības argumenti faktiski pauž sūdzības iesniedzēju neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.¹ panta pirmo daļu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.¹ panta pirmo daļu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

I. Jansone A. Branta J. Rozenbergs